

Minna Mikkanen

SYDÄN- MAALAISET

—♥—
Sydänmaa-sarja

WSOY

Minna Mikkanen

*Sydän-
maalaiset*

—♥—
Sydänmaa-sarja

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

© MINNA MIKKANEN JA WSOY 2024
978-951-0-50592-2
Werner Söderström Osakeyhtiö
PAINETTU EU:SSA

1.

– MITÄ SÄ ODOTAT tulevaisuudelta, niinku millaisia suunnitelmia sulla on?

– Noo, perhe tietty. Lapsia... joo ja parisuhde.

– Mikä sun mielestä on tärkeintä parisuhteessa?

– No tota... kyl mä sanoisin, että luottamus. Että pystyy luottamaan toiseen.

Kamera zoomasi lähemmäs, naisen kasvot tulvivat huoneeseen. Poskilla ja kaulalla paloivat punaiset laikut. Ihas-tuksesta, jännityksestä vai pakokauhusta, sitä oli vaikea sanoa.

Paula pysähtyi ovensuuhun ja jäi seuraamaan ohjelmaa. Hänellä oli pölyrätti kädessään ja pullo yleispuhdistusainetta toisessa. Samin hankkima uusi taulutelevisio hallitsi pientä olohuonetta. Paulan mielestä 65 tuuman ruutu oli tilaan nähden liian suuri, mutta mitäpä hän poikansa hankintoihin puuttumaan.

– Ja pöh! hän huitaisi rätillä kohti ohjelman naista. – Eikö se ole rakkaus se kaikkein tärkein? Mitä sitä nyt muuten edes mihinkään suhteeseen!

– Vaan jospa ne pitää sitä itestäänselvyytenä, Sami sanoi ja kurottautui kohti pöydän kulmalla tönöttävää limutölkkiä.

– Eihän se nyt mittään itestäänselvää ole. Sitä joko on tai ei ole. Rakkautta. Ja jos sitä on, niin siitä täytyy pittää huolta. Ruokkia, niin kuin tulta. Muuten se voi sammua.

Maajussien parinhakuohjelmassa siirryttiin seuraavaan etappiin. Nuorten naisten palvovat katset seurasi, kuinka punasteleva isäntämiehen alku johdatti vuorossa olevan emäntäkokelaan kahdenkeskiseen juttutuokioon.

Kamera kulki kasvoista kasvoihin. Naiset vakuuttelivat kilvan, kuinka oli ollut hienoa päästä mukaan, kuinka jo kyseisen uroon esittelyvideo oli koskettanut sisikunnan syvimpiä sopukoita. Yhteenkuuluvuuden tunne oli syttynyt ensinäkemällä ja usko sen oikean löytymiseen siivittänyt kynää paperilla tai sormia näppäimistöillä.

Kirjeisiin oli kukin luetellut kaikkein omimmat ja erityisimmät luonteenpiirteensä – avoimuuden, luotettavuuden ja rehellisyyden. Ja liitteenä seurasi se tärkein, yläviistosta otettu selfie, peuransilmäinen ja töröhuulinen. Olivatpa innokkaimmat pakanneet mukaan itsetehdyt villasukatkin, että kyllä emäntäainesta löytyi, jos niikseen tuli.

Ja ei, ei heidän välejään hiertänyt mustasukkaisuus, vaan solidaarisuuden lämmin henki lepäsi heidän yllään. Hymyssä suin he kannustivat toisiaan kohti kollektiivista päämäärää – auvoista, jopa elämän mittaista yhteiseloä kyseessä olevan maajussin rinnalla. Mikäs heidän oli ollessa, miespolohan tässä kurimuksessa kitui vaikean valinnan edessä. Mutta varmasti mies osaisi, varmasti valitsisi oikein, he vakuuttelivat kuin yhdestä suusta. He voisivat levollisin mielin keskittyä näyttämään parhaimmat puolensa, nauttimaan mielitiettyä kahdenkeskisestä läheisyydestä, siitä pienestä hetkestä, jonka ohjelmaformaatti heille soi.

– Hae sinäkin tuonne ohjelmaan, Paula nyökkäsi kohti ruutua. – Tiiä minkälaisen naislauman saisit liikkeelle.

– Ei kai minun tilanne niin toivoton ole, Sami hymähti.

– Se on siinä ja siinä, voiko sinusta ennää poikamiehenä puhua. Vanahakspojaks tuon ikäisiä ennen kututtiin.

– No entä sitten? Kai sitä ihminen ilman naistakin ellää.

- Ellää, ellää, mutta ei se ole immeisen hyvä yksin olla.
- Sinähän sen tiität. Miks et hae ite, onhan tuolla vanhojakin? Joutasit kyllä, isän kuolemasta on jo... miten monta vuotta siitä nyt onkaan?
- Kakstoista. Kakstoista vuotta ja kolme kuukautta, Paula sanoi.

Hän nosti kukkamaljakon piirongin päältä, humpsautti pölyt virkatulta pitsiliinalta ja suihkautti pari painallusta pesuainetta lakatulle pinnalle.

- Jos sinä tänne emännän toisit, voisin kait minä vaikka ukon itelleni ehtiä, Paula sanoi ja pyyhki piirongin päällystä.
- Mutta miten minä tästä? Kuka se talon pittää, jos minä ruppeen miesten perässä juoksemaan?

– En minä sinua täällä pidättele. Ihan oot vappaa muuttamaan kirkonkylälle millon tahhaan. Tai vaikka kaupunkiin.

Kuinka hienolta ajatus kuulostikaan ääneen sanottuna, Sami tajusi. Yksityisyyttä ja omaa tilaa, sitä hän tarvitsisi. Äidin jatkuva läsnäolo ahdisti. Isän kuoltua oli ollut luonnollista, että äiti jäi tilalle, ei hänellä, häthätää parikymppisellä miehenalulla tuolloin ollut ollut mitään sitä vastaan. Työt olivat kyllä tuttuja, mutta vastuu kokonaisuudesta oli aina levännyt isän harteilla, ei hän vielä silloin olisi yksin, ilman äidin apua, pärjännyt. Vuosien saatossa kaikki vain jotenkin jämähti paikoilleen, sukupolvenvaihdos kyllä tehtiin, mutta äiti jäi tilalle. Ehkä nyt olisi aika ottaa askel eteenpäin. Ehkä äiti olisi vihdoin valmis. Ehkä nyt olisi uudistuksen aika.

Paula tuhahti Samin vihjailuille ja totesi vähättelevästi:

- Mitähän siitäkin tulis! Ethän tuota saa edes petiäs laitettua. Tuskin imuriakkaan löytäsit.
- Kylläpä. Siellä se on etteisen komerossa.

Paula huitaisi Samia rätillä takaraivolle ja mennä touhotti pyyhkimään kirjahyllyä.

– Se oli niin hyvä tyttö se Jenni. Olisit pitänyt kiinni, kun kerran sait. Minä en kyllä vieläkään ymmärrä, että mikä se teille oikein tuli?

– Mikä ja mikä! Voi perkeleen perkele!

Että äiti yhä jaksoi, Sami puri hampaita yhteen, ettei olisi sanonut rumasti. Jenni oli kaunis ja hauska, kaikin puolin hyvä ihminen, mutta minkä hän sille taisi, ettei riittänyt tälle, osannut olla enemmän, edes tarpeeksi. Kyllä hän oli yrittänyt. Vai oliko? Oliko sittenkin vain ollut? Oma itsensä. Lillunut mukavuusalueella, kuin lämpimässä kylvyssä.

Kaikki oli ollut hyvin. He olivat käyneet elokuvissa, syöneet pizzeriaa ja juoneet olutta tv:n ääressä, nauraneet samoille asioille. He olivat matkustaneet keväällä Kreikkaan, kävelleet rantaviivaa auringon painuessa mereen, kirjoittaneet nimensä hiekkaan, sitä tavallista kliseistä diipadaapaa, mitä kaikilla muillakin rakastavaisilla oli tapana. Kesäiltaisina he olivat kulkeneet pitkin pellon reunaa rantaan, uineet hellepäivän haaleassa vedessä ja käpertyneet sitten vinttikamarin hämärässä toistensa syliin. Heillä oli ollut mukavaa. Ei tajunnanräjäyttävää, mutta hyvää.

Sami ei ollut osannut kaivata muuta, eikä ymmärtänyt Jenninkään kaivanneen. Ei ollut osannut tulkita naisen viestejä, ei edes suoraa puhetta.

Kunnes oli koittanut aamu, jolloin Jennin hammasharja oli kadonnut kylpyhuoneen hyllyltä ja tuvan ovella vakavat silmät olivat kohdanneet Samin kysyvän katseen.

– Minä luulen, ettet sinä oikeesti halua minua.

– Mitä sinä nyt? Sami otti askeleen lähemmäs. – Haluanpa. Tietenkii haluan.

Jennin torjuva kädenliike pysäytti Samin.

– Ei. Minä en halua enää jatkaa näin. Minä tahon enemmän, Jenni sanoi ääni päättäväisyyttä huokuen.

– Mitä sinä sitten tahot? Kyllä sinä voit muuttaa tänne

kokonaan, pysyvästi. Saat sisustaa talon mieles mukkaan. Ihan mitä tahhaan.

Jenni pudisti päätään.

– Minä olisin halunnu lapsen, perheen, kaiken, varsinkii sinut.

– Tässähän minä oon, Sami levitti kätensä. – Saat koko paketin, karvoineen kaikkineen.

– Kyllä sinä Sami tiität, mitä minä tarkotan. Onhan tästä puhuttu, Jenni sanoi hiljaa.

– Mutta kun minä en ymmärrä. Ethän sinä millonkaan sanonu mittään lapsesta. Osattaishan me se alulle panna, jos se siitä on kiinni. Minusta meillä on menny ihan hyvin.

– Niin on. Ihan hyvin, mutta kun se ei minulle riitä. Eikä tämä mejän juttu lapsella pelastu. Minä en varmaan ossaa tätä tarpeeks hyvin selittää, mutta niin kun minä oon sulle monet kerrat sanonu, minusta tuntuu, että minä vaan en oo sinun elämäs nainen. Minä oon sinulle enemmän kaveri ku intohimon kohde.

– Kyllä minä sinua himoihen, pitäis sinun se tietää, Sami puolustautui.

– Ei tässä nyt seksistä ole kyse, Jenni tuhahti, – vaan jostain syvemmästä. Minä oon monet kerrat yrittäny puhua sinun kanssa, mutta tästä asiasta vaan ei oo syntyny keskusteluyhteyttä mejän välille. Kai sinä tajuat, että jos minä haluan vielä perheen, niin en minä voi jäähä vuosikausiks oottelemaan, että jospa tämä tästä.

Silmät katsoivat vakavina Samiin, kun Jenni veti hupparin ylleen ja tarttui laukkuunsa.

Ovi painui kiinni, eikä Sami ymmärtänyt mistään mitään.

– Eikö sitä sais vielä korjattua? Paula havahdutti Samin ajatuksistaan. – Olisit sinäkii voinu olla...

– Olla mitä? Sami keskeytti ja pamautti tölkin pöydälle niin, että juomaa läikkyi. – Kiinnostavampi vai? Voihan vitun vittu!

– No elähän nyt. Joustavampi, minä tarkotin, ollu vähän enemmän mieliks. Naiset tykkee semmosesta. Että niitä huomioijaan. En minä millään pahalla, mutta kun Jenni tuntu jo ihan omalta tytöltä.

Paula höösäsi rätteineen kohti pöytää ja pörrötti ohi kulkiessaan Samin tukkaa.

– Anna olla lääppimättä! Sami murahti ja huitaisi äidin käden syrjään.

– Mittee sinä näitä kiskot, iso mies, Paula heristi tölkkiä. – Tiiä mittee näissä on, lisäaineita ja keinotekosia värejä. Kellarin hyllyt notkuu herukkamehuja, joisit ennemmin niitä.

Sami huokasi raskaasti, kurkotti kaukosäätimen ja lisäsi volyyymiä. Kuva siirtyi seuraavaan maajussiin, jonka ympärillä istui viisi enemmän tai vähemmän körmyä miestä. Testosteronintihkuinen tunnelma välittyi ruudulta pieneen huoneeseen.

– Missee ne tuon naiset on? Paulakin kiinnitti taas huomionsa ohjelmaan.

– Sille ei oo mittään naisia, se ehtii isäntee.

Paula tuijotti teeveetä hetken, hymähti sitten ja jatkoi riepuineen seuraavaan huoneeseen.

2.

– CHA CHA CHAA, kaks, kol, cha cha chaa, kaks, kol ja jatkuu vielä! Ota kädet mukaan! Sanni huusi musiikin yli.

Liikuntasalin lattia tärähteli rytmikkäästi, kun liki kolmikymmenpäinen naisjoukko askelsi musiikin tahtiin. Kielet pysyttelivät keskellä suuta ja katse tiukasti ohjaajan jaloissa.

Jenni yritti mukailla Sannin liikkeitä, huiski käsivarsillaan, asetteli mallia seuraten sormensa niin, että peukalo ja keskisormi lähenivät toisiaan, pikkusormi sojotti suorana. Tuntui hölmöltä. Hän irrotti katseensa Sannista ja katseli nyrpeänä itseään peilistä. Hänen jalkansa askelsivat kyllä rytmissä, mutta liike ei näyttänyt sulavalta. Ja kädet, ne vain huiskivat teennäisesti sinne tänne. Hiki kasteli tumman läikän treenipaidan selkämykseen.

– Vie vartalon paino jalan päälle, kaks, kol, cha cha chaa, Sanni huusi ja heidän katseensa kohtasivat peilin kautta.

Jenni puri hampaansa yhteen, pyyhkäisi otsalta valuvan hien hihaansa ja salli lantion seurata jalkoja. Musiikki antoi siihen mahdollisuuden, kun vain rohkeni kokeilla. Ykkös-, kakkos- ja kolmosiskulla oli riittävästi aikaa. Sitten pienet, nopeat chasset väliin, ykkönen toiselle puolen ja paino jalalle. Jes, hän hihkaisi mielessään, ja Sanni iski silmää peilin kautta.

– Paino jalalle ja vartalo tanssii mukana, kaks, kol, cha cha chaa, Sanni karjui. – Kädet seuraa vartalon liikettä, kaks, kol, cha cha chaa. Pidä hartiat rentoina, cha cha chaa!

Jenni hymyili peilikuvalleen, lantio keinahteli puolelta toiselle, tekniikka toimi. Hän lakkasi ohjailemasta käsiään, toi ne lähelle kylkiä ja antoi vartalon liikkeen viedä niitä. Mahtavaa! Endorfiniryöpyt syöksähtelivät suonissa, ja hän olisi voinut jatkaa loputtomiin. Kellon viisarit naksahtelivat kuitenkin armottomasti eteenpäin, ja monet innokkaat miehenkasvot kävivät jo malttamattomina kurkistamassa oven raosta.

– Kiitoksia tästä illasta, jatketaan ens viikolla! Sanni huusi.

Siinä samassa mieslauma jo rynnisti sähkömailoineen sisään, Sami seurasi porukan hännillä. Hän heilautti kättään Jennille. Jenni vastasi muodostaen huulillaan moin, kääntyi ja katseli miettiväisenä saliin hölköttävän Samin perään.

Oven läpi kuului, kuinka pelaajat vyöryivät jytinällä salin päästä toiseen mailanlapojen pyydystäessä reikäpalloa. Musiikki oli vaihtunut kumitossujen kimeisiin kirskahdelluihin, kiihkeät karjahdukset säestivät syöksähtelyä.

Jenni veti collegehupparin ylleen, harjasi tukkansa ja satoi sen sykeröksi päälle.

– Oli aivan mahtavaa! hän henkäisi. – Etkö sinä vois pitää toisenkin tunnin viikossa?

– Ei taida olla enää vappaita salivuoroja, Sanni sanoi.

– Porukka tais kuitenkin tykätä?

– Todellakin! Jenni vakuutti. – Eikö ainakin kevätkaudelle voisi saaha toisen tunnin?

– Voihan sitä yrittää, mutta siit6

ä pittää jutella sitten, kuhan saahaan uus ohjaaja.

– Uus? Miten niin uus?

– Kun minä muutan kaupunkiin. Ja sieltä on liian pitkä matka käyvä täällä ohjaamassa, mutta minä yritän kyllä löytää...

– Muutat? Miks? Ethän sinä oo puhunu mittään muutamisesta.

Sanni työskenteli samassa päiväkodissa lastenhoitajana kuin Jennikin, he olivat työtoverit jo useamman vuoden ajalta.

– Minä oon löytäny miehen. Minä halusin olla varma ennen ku kerron kellekkään. Ja nyt minä oon varma, hän hymyili. – Me ollaan jo ostettu asunto, rivarikolmio, ihan uus, valmistuu lokakuussa.

– Mites sinun työ? Käytkö sinä kaupungista käsin täällä?

– Ei se pitemmän päälle kannata. Sitä paitsi mulla on kaupungissa jo kiikarissa yks paikka, ens kuussa saan tietää varmaks.

– Ottaakohan ne sitten uuden hoitajan sinun tilalle? Jenni kysyi.

– Ei kuulemma tässä vaiheessa. Mutta sehän on vaan sinun onni.

Uutinen tarkoitti sitä, että Jennin määräaikaisuus päiväkodilla varmasti jatkuisi, tai parhaassa tapauksessa hänet saatettaisiin jopa vakinaistaa.

– No, mutta hei, onnee tosi paljon! Jenni hymyili ja halasi Sannia. – Miehestä. Ja asunnosta. Ja toivotaan, että työnkin kanssa lykää. Tämä tanssi minua vaan harmittaa, kun just aloin päästä jyvälle.

– Etkö sinä ite vois ottaa pestin?

– Minä? Jenni nauroi. – Hyvä kun häthättää erotan vasemman jalan oikeesta.

– Pitäisit sellasta tanssillista jumppaa. Kyllä se sinulta kävis, vuosien kokemuksella.

– Ei! Ei mittään jumppaa! Koko elämä tällä kylällä on yhtä jumppaa. Tämä soolotanssi on just sellainen piristysruiske, mitä tänne on kaivattu.

– No eiköhän tähän joku jatkaja löydy, Sanni sanoi.

– Se olis kyllä kiva. Pientä luksusta meille.

– Samikin näköjään alkanu pelata, Sanni vaihtoi puheenaihetta ja nyökkäsi saliin päin. – Mitenkäs teillä mennee? Joko sinä emäntänä siellä touhuilet?

Jennin ilme synkistyi. Hän tuijotti hetken voimistelusalin suljettua ovea, nousi sitten, otti reppunsa, ja juuri ennen kuin ovi hänen takanaan sulkeutui, hän sanoi hiljaa:

– Ei oo enää mittään meitä.

3.

HUONE ON PRÖYSTÄILEVÄ, nojatuoli muhkea ja upottava. Se imaisee syliinsä. Ei hän tällaiseen ole tottunut, sametti-verhoihin, kristalleihin ja ruusumaljakoihin, mutta silti, jollakin omituisella, ennen kokemattomalla tavalla olo tuntuu kotoisalta. Hänen edessään tuolien muodostamassa puoliympyrässä istuu puolenkymmentä miestä. Sami oikaisee jalkansa, nojautuu hieman taaksepäin ja henkäisee tyytyväisenä.

Yksi miehistä on kuin hän itse. Ruskeat silmät, parin kolmen millin huoliteltu parransänki, hiekanruskea, auringon raidoittama tukka. Kiharainen otsasuortuva peittää kurittomasti toisen silmän. Mies puhalttaa ilmaa suupielestään ja heilauttaa kiehtovasti päätään pitääkseen suortuvan kurissa. Se on turhaa. Kihara valahtaa takaisin.

Miehen kasvoille leviää hymy. Se paljastaa valkoiset, tasaiset hampaat sekä pienen hymykuopan vasemmassa poskessa. Silmät tuikahtavat ja naururypyt elävöittävät ilmeen. Lämpö ailahtaa Samin rinnassa.

Seuraava mies on vanterra, paljaat, muhkeat käsivarret ovat tatuointien peitossa, pää on kiiltäväksi ajeltu, ja rujoja kasvoja koristavat erilaiset lävistykset.

Aika karju. Sonni. Sami katselee, kuinka maihinnousukenkä kopsahtaa polven päälle ja metalliketjut kilahtelevat maastokuosisten housujen vyölenkeissä. Mies raottaa suutaan, nuolaisee lähuultaan. Samin nivusista nousee kuuma

hyökyaalto, joka valtaa koko alavatsan. Kaulalla palavat punaiset läikät.

Keskimmäinen miehistä on pienempi kuin muut, rento mutta ryhdikäs, latinalaisamerikkalainen. Korpinmustat hiukset on kammattu pois kasvoilta, ne kiiltävät sivuilta sileinä mutta vapautuvat niskassa vallattomaksi kihararyöpyksi. Sami kuvittelee kätensä liukuvan miehen niskalla, kiharat soljuvat hänen sormiensa lomitse.

Mies vaihtaa asentoa, nostaa jalan toisen päälle. Rikki-revittyjen farkkujen lahje paljastaa kaistaleen tumman karvoituksen peittämää säärtä. Silmät palavat tummina. Sami nielaisee, tuntee poltteen poskillaan ja pyyhkäisee kostuvia kämmeniä reisiinsä.

Nojatuoli pyörähtää, ja jälleen hänen edessään on kaksi uutta miestä, tummaan pukuun sonnustautunut bisnestyyppi sekä vatsakas isäntämies. Pukumies istuu itsevarman rauhallisena kädet tuolin käsinojilla leväten. Sami yrittää kuvitella niitä kääntämään traktorin rattia, puristamaan lapion tai kirveen vartta, mutta pelkkä ajatuskin on kuin pyhäinhäväistys. Pitkät ja herkät sormet on tarkoitettu hypistelemään tietokoneen näppäimiä, tanssimaan pianon koskettimilla, piirtämään aistikkaita kuvioita paljaalle iholle.

Sami selvittää kurkkuaan, katse harhailee eteenpäin.

Leveä virnistys tervehtii häntä punakoitten poskien välis-
tä. Myös Samin huulet sulavat hymyyn. Punertava pujoparta nytkähtelee ilmeiden mukana. Pulleat, parransävyisen karvoituksen peittämät käsivarret lepäävät ristittyinä paksun vatsan päällä, kuin niille varta vasten kasvatetulla telineellä. Perusmies, joka sopii traktorin pukille. Tai sahapukille. Ihan vain pukille, Sami toteaa.

On lämmin ja estoton olo, leijuva. Vatsanpohjaa kihelmi, nivusissa tuikkii kuumasti.

Samin katse vaeltaa rivissä. Kerta toisensa jälkeen silmät palaavat rivin keskelle. Ne nuolevat valkoiseen t-paitaan verhottua kapeaa vartaloa, riisuvat revityt farkut ja anelevat anteeksiantoa rinnan päällä kultaisessa ketjussa roikkuvalta ristiinnaulitulta.

Mies väläyttää hymyn, huulet kuiskivat äänettämiä, kiihkeitä sanoja. Sulavin askelin, lantio kutsuvasti keinahdellen mies lipuu lähemmäs. Samin hengitys lamaantuu, veri kohisee ohimoilla, kuohuu suonissa. Mies seisoo suoraan edessä, ojentaa kätensä ja vie sen Samin niskaan. Kuuma veri täyttää Samin, hän tuntee paisuvansa, silmiensä pullistuvan. Krusifiksi keinuu hänen silmiensä edessä sivulta toiselle. Tik tak, tik tak, tik tak, kunnes ärsyttävä pirinä peittää tikityksen alleen.

Sami raotti toista silmäänsä. Kirkas valo vihlaasi silmänpohjaa, jostain hänen altaan kantautui voimistuva pirinä. Hän nosti käsivarren silmiensä suojaksi, toinen käsi etsiytyi niskaan. Iho ei ollut unohtanut kosketusta. Sami ynähti hiljaa ja yritti vajota takaisin lämpöön.

Pirinä ei vaimentunut. Vaistomaisesti käsi haki häiritsijää, kunnes sormet tavoittivat puhelimen viileän, sileän pinnan. Sami säpsähti hereille. Poissa olivat ruusuvaasit, samettiverhot ja kristallikruunut. Poissa olivat miehet. Aurinko löysi tiensä rikkoutuneen säleverbhon raosta ja piinasi unesta vielä raukeita verkkokalvoja, katosta roikkui riisipaperivalaisin ja pöydällä tökötti pelargoniruukku.

Sami sipaisi puhelimen hiljaiseksi, hieroi kaksin käsin kasvojaan ja yritti herätä.

– Ei vittu! hän henkäisi eikä tiennyt itkeäkö vai nauraa.

Hän antoi käsivarsiensa pudota levälleen sängylle, ummisti silmänsä ja makasi hervottomana aloillaan. Suupielet vetäytyivät hymyyn.

Peiton alla sojotti vuosituhannen seisokki.

Sora rapisi askelten alla. Paidan selkämys liimaantui kiinni ihoon. Se siitä teknisestä, hien iholta siirtävästä materiaalista, Sami ajatteli. Mutta juoksu teki hyvää, palautti tähän päivään, oikeaan elämään. Koko aamun oli pistellyt vihaksi ja nolottanut. Hetken jo kävi mielessä, oliko hän sekoamassa. Ei kai sentään. Alitajunta vain oli niin arvaamaton. Tai ei, ei alitajunta. Ei! Hänen alitajuntansa oli terve, syy oli olosuhteissa. Äidin motkotuksessa, Jennin lähdössä ja teeveen parinhakuohjelmassa. Ne hänen unensa olivat sekoittaneet.

Mutta oli sentään aika paha, että hän oli hekumoinut jonkin tuulesta tupsahtaneen unikuvalatinon hivelyistä. Eikä tunne ollut kaikonnut, vaikka hän oli käynyt mielessään läpi kaikki unelmiensa naiset, palannut muistoissaan kosteisiin lakanoihin, joissa he joskus loikoivat Jennin kanssa raukeina sunnuntaiamuina. Ei, yhä vain kuva palasi mieleen, korvat kuulivat kuiskaukset ja iho tunsu sormien kosketuksen.

Ja seisokki raukesi vasta äidin askelten tömistessä vintin portaissa.

Aivan helvetin noloa! Mutta onneksi kenenkään ei tarvinnut tietää, unet olivat sentään yksityisiä. Ja nyt alkoi jo helpottaa. Oli melkein normaali olo. Vähän onnellinen ja ihan pikkuisen toiveikas, mutta se kai oli hyvä vaan. Elämä järjestyisi, hän löytäisi jonkun, äiti muuttaisi kirkonkylälle. Ehkä. Toivottavasti.

Tien päässä aukeni peltomaisema pihapiireineen. Sami hidasti vauhtia ja jatkoi kevyesti jolkottaen matkaa. Pihalla vastaan kiiti kauko-ohjattava maasturi. Sami pysähtyi ja maasturi kurvasi poikittain hänen eteensä.

– Meinasit melkein jäähä alle. Pitäis olla valovaisempi, pieni poika porhalsi häntä vastaan ja heristi etusormiaan.

– Vai Urho se täällä kruisailee, Sami hymyili. – Läheltä kyllä piti, ettei jääny varpaat alle. Onko sulla uus auto?

– Joo, minä sain tämän, ku mulla on synttälit. Näin monta vuotta, neljä, poika levitti toisen kätensä sormet haralleen ja piilotti peukalon kämmenen taakse.

– Mutta eihän ne vielä oo, eikös sunnuntaina vasta? Sami hämmästeli.

– Niin oikeesti, mutta nyt leikisti, minä sain jo avata mummon paketin.

– Ahaa. Eila-mummoko se noin hienon auton on osannu valita?

– Eiku Helsingin-mummo. Se lellii minua, Urho valisti. – Sillä on paljon lahjaa. Ainakii näin paljon, poika levitti havainnollisesti kätensä. – Minne sinä meet?

– Aattelin käyvä issääs tappaamassa. Se on varmaan navetassa?

Urho kohautti olkapäitään, sieppasi uuden auton kaina-loonsa ja pinkaisi juoksuun. Kun Sami oli kiskaisemaisillaan navetan oven auki, Urhon kirkas ääni kantautui pihamaalta:

– Ei sua mennä pihakengillä, pittää vaihtoo kumppalit! Puhtaat kumppalit.

– Miten niin? Ei minulla oo kumppareita mukana, Sami äimisteli.

– Sitten ei sua mennä. Siellä on... Urho haeskeli sanaa mielessään. – Joku lisko.

– Nyt kyllä narraat.

– No en! Urho närkästyti. – Se on paha, Eila-mummo sano.

Ulko-ovi avautui ja pihalle työntyi nainen kumisaapas-
paria kädessään roikottaen. Toisella lanteellaan hän kantoi
pientä taaperoa.

– Moi Kata! Moi Lotta! Sami huikkasi. – Urho tässä ko-
mentaa, etten sais mennä navettaan, kun siellä on kuulem-
ma joku paha lisko.

– Basilisko, nainen naurahti. – Villen äiti puhuu basiliskoista. Ne soitti labrasta. Näytteissä oli bakteeri.

– Salmonella? Sami kysyi.

Nainen nyökkäsi ja ojensi kumisaappaat Samille.

– Ville on siellä putsaamassa paikkoja ja kalkkivelliä levittämässä. Tässä tuli nyt kaikkee ylimäärästä, traktori ja navetta pittää desinfiioija ja elukat eristää.

– No voihan paska! Sami sanoi ja otti vastaan ojennetut saappaat.

– Eläpä muuta sano, Katariina sanoi kuivasti. – Minä laitan kahvin tippumaan, yritä sinä houkutellessa Ville tauolle.

Saappaat olivat kaksi, elleivät kolmekin numeroa liian isot. Varret nousivat polviin saakka ja lonksahtelivat vasten paljaita sääriä. Ison miehen saappaat. Joka askeleella täytyi varoa, ettei kompastuisi, kun ei ollut edes villasukkia täytteeksi. Kuinkapa hän sellaiset olisi älynnyt mukaansa haalia, lämpimän syksyn alussa ja juoksulenkille lähtiessään.

Sami saapasteli aution pihatton poikki ja napitti suojahaalaria ylleen. Ainutkaan kanttura ei talsinut häntä vastaan, kun niitä tavallisesti tuli kokonainen lauma, mutta navetan takaa kuului tuttua ynähtelyä ja mylvintää. Olivat päässeet laiduntamaan, ja varmasti olisivat vapaudestaan kiittäneet ja siunanneet kotinsa tyhjentänyttä bakteeria, jos vain olisivat älynneet. Vaikka pihatton sallikin vapaan liikkumisen, seinät olivat silti rajana, eikä mikään saanut nautaeläintä niin riemuitsemaan kuin laaja, vehreä laidun.

Aina pihatossa käydessään Sami tunsu surua eläinten puolesta. Tänne vasikka syntyi, täällä kasvoi lypsylehmäksi, eli elämänsä poikien ja lypsäen. Täällä, näiden seinien sisällä, oli kaikki. Vasta elämänkaarensa viimeisellä etapilla teurasautoon astellessaan eläin näki auringon. Jos nyt juuri sinä

kyseisenä päivänä sattui paistamaan. Se ahdisti Samia. Ei hän tietenkään tohtinut sitä ääneen sanoa, olisi vain menettänyt uskottavuutensa karjankasvattajana ja varmasti viherhipiksikin kylillä leimautunut. Hän ymmärsi kyllä, ettei suurta karjaa noin vain siirrelty laitumelta parsiin lypsettäväksi ja takaisin. Ja vielä kahdesti päivässä.

Hänelle asia ei tietysti ollut ongelma. Lihakarja kun pystyi laiduntamaan suurimman osan vuodesta. Tuntui kuin vuosi vuodelta sisällä pihatossa vietettyjen vuorokausien määrä olisi vähentynyt. Syksyn hallat tulivat aina vain myöhemmin, ja keväällä maa alkoi vihertää usein jo toukokuun alkupuolella. Talvellakin, suojan ja vähien lumien aikaan naudat pääsivät jaloittelemaan.

Nyt naapurin pihaton ruokintapöydät ja lypsyrobotit ammittivat tyhjiyttään, eikä makuuparsilla köllötellyt kylläisiä märehittäjiä. Tilassa vallitsi pahaenteinen äänettömyys, kuului vain kalkkivellin hiljainen turskahtelu Villen ruiskuttaessa sitä seinille.

Sami pysähtyi vähän matkan päähän Villen taakse ja huikkasi:

– Et kahville lähtis? Kata pyys kysymään.

Ville säpsähti ja kääntyi äkisti ympäri.

– Helekkari, ku säikähin. Et olis saanu tulla... hän aloitti ja vilkaisi Samin jalkoihin.

– Kata anto puhtaat saappaat, omat kampeet jätin tautisulun taakse.

– No hyvä, Ville huokaisi, pyyhki hikeä otsaltaan ja katsoi Samia.

Oli Samin vuoro säikähtää. Ville näytti riutuneelta. Silmät verestivät ja niiden alusia varjostivat tummat renkaat. Katseesta paistoi epätoivo.

– Ootko sinä ees syönyt? Näytät puolkuolleelta.

– Siltä tässä tuntuukin. Kata varmaan jo kerto?

Sydänmaalla podetaan toimeentulohuolia
ja rakkauden tuskaa, mutta kaiken yllä
kaikuu sydämellinen nauru.

SAVON SYRJÄSEUDULLA ON Sydänmaa, rehevien ja aitojen ihmisten koti. Maaltapako, ilmastonmuutos ja ruokatrendien muutokset huolettavat, ja kaiken keskellä pitäisi ottaa selvää sydämen asioista.

Karjatilallinen Sami on yksinäinen poikamies, jonka seurustelusuhteista ei ole tullut mitään, eikä hän itsekään ymmärrä syytä. Jokin ei vain ole sytyttänyt. Miksi?

Samin entinen tyttöystävä Jenni kokee itsensä hylätyksi ja kaipaa syliä. Ehkä jotain voisi olla tarjolla, tai ehkä Sami lämpiää vielä?

Samin äiti Paula on elänyt yli kymmenen vuotta leskenä, mutta vähitellen olisi tilaa jollekin uudelle. Vanhan koiran pitäisi jaksaa opetella uusia temppuja.

Kylän rupista autokorjaamoa pitävä Anton on sylin kaipuussa hänkin, ja ennen pitkää jokaisen auton tie vie Antonin luo.

Sydänmaalaiset luo herkullisen hauskan ja rehevän maailman, jonne lukija saa palata kuin kotiin. Sydänmaa-sarjan toinen osa *Tuulentuomat* julkaistaan joulukuussa 2024.

	
www.wsoy.fi	84.2 ISBN 978-951-0-50592-2